VVSPTN

Vereniging van (vroeg) gepensioneerden van de Stichting Pensioenfonds Thales Nederland

Webinar Pensioenakkoord

25 juni 2020

Inhoud

1. Pensioenakkoord
   - Wat is er in pensioenakkoord afgesproken ?
   - Wat is er daarna veranderd ?
2. Hoe kan het dat iedereen er op vooruit gaat ?
3. Hoe werkt de doorsnee premie en wie betaalt het afschaffen ervan ?
4. Waarom is indexatie vooral voor jongeren van belang ?
5. Wat zijn de gevolgen voor de gepensioneerden ?
6. 6 Waarom duurt de invoering zo lang ?
7. Wat zou de VVSPTN moeten doen ?

1 Wat is er bij het pensioen akkoord in 2019 nu eigenlijk afgesproken

Afspraken Pensioenakkoord juni 2019

Vakbonden

- Minder snelle stijging AOW-leeftijd 1 jaar langer leven = 8 maanden langer werken.
- Geen verbod op vroegpensioen-regelingen (RVU-boete)
- Pensioen van 80% middelloon bij 42 opbouw jaren, geen bezuiniging op pensioen
- Geen pech en geluksgeneraties
- Betere indexatie pensioenen
- Compensatie voor afschaffen doorsnee premie

Regering (Koolmees)

- Afschaffen doorsnee premie en opbouw
- Individualiseren van pensioen (geen recht op uitkering maar op kapitaal)
- 'Risico vrije' rente voor berekenen dekkingsgraad en premie
- Life cycle beleggen
  Ongelijke verdeling van beleggingsrendement over leeftijdsgroepen

Afspraken Pensioenakkoord juni 2019

Overige punten

- Mogelijke uitkering ineens van 10% pensioenkapitaal (2 jaar pensioen) bij pensioendatum
- Verminderen bedrijfssectoren zonder pensioenregeling.
- Verplichte arbeidsongeschikheidsverzekering voor zelfstandigen
- Studie naar AOW bij 45 dienstjaren

Uitwerking door aantal werkgroepen met vakbonden en departement

Afspraken Pensioenakkoord juni 2019

Afspraken tegenstrijdig

- Individualiseren en Life Cycle beleggen => Pech en geluks generaties
- ‘Risico vrije’ rekenrente => pensioen wordt onbetaalbaar

Afspraken Pensioenakkoord juni 2019

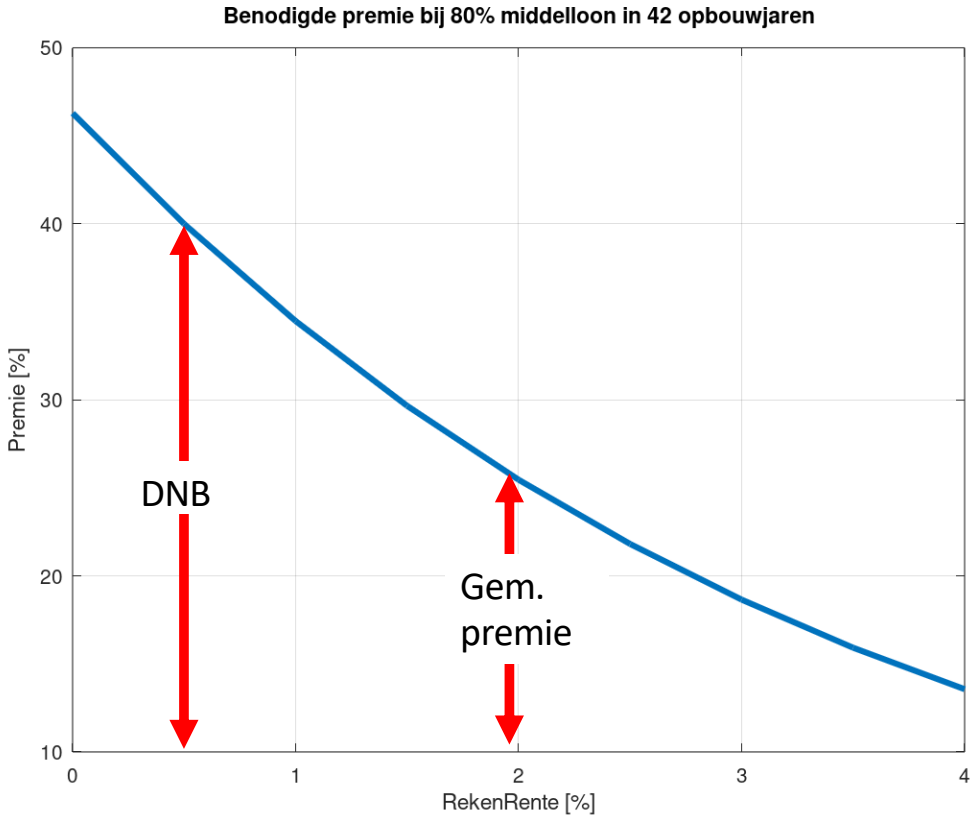

- Financiële werkgroep sept 2019:
  "Bij DNB rekenrente van 0.5% zijn afspraken niet uitvoerbaar"

Pensioenpremie inclusief nabestaanden pensioen
42 opbouwjaren
18 uitkeringsjaren
reëel rendement= rendement - inflatie
Volgens DNB toekomstig reëel rendement < 0.5%
Realisatie afgelopen 20 jaar: > inflatie + 4 %
Pensioenpremie nu tussen 25% en 30%
Voor ouderdoms + nabestaanden pensioen

Afspraken Pensioenakkoord juni 2019

- Financiële werkgroep sept 2019:
  “Bij DNB rekenrente zijn afspraken niet uitvoerbaar”

- Vakbonden :
  “Wisten we wel, maar de AOW hebben we binnen gehaald”

- Koolmees :
  “Wist ik wel, maar afschaffen doorsnee premie en individualisering heb ik binnen gehaald”

Afspraken Pensioenakkoord april 2020

- Vakbonden zien af van nominale garantie op pensioen
- Koolmees laat risico vrije rekenrente vallen
- Pensioen berekenen op basis van verwacht rendement.
  Projectie rendement

Hiermee zou het pensioenakkoord ingevuld moeten kunnen worden

2 Hoe kan het dat iedereen
er op vooruit gaat terwijl
er niet meer geld is ?

Hoe kan het dat iedereen er beter van wordt ?

$$\text{Pensioen} = \frac{\text{Premie} + \text{Rendement} - \text{Kosten}}{\text{Levensduur}}$$

Op welk van deze factoren heeft een ander pensioenstelsel invloed ?

Hoe kan het dat iedereen er beter van wordt ?

$$\text{Pensioen} = \frac{\text{Premie} + \text{Rendement} - \text{Kosten}}{\text{Levensduur}}$$

Op welk van deze factoren heeft een ander pensioenstelsel invloed ?

- Premie => Overheid wil lagere pensioenpremies
- Rendement => geen effect
- Kosten => hoger door individualisering en burocratisering
- Levensduur => geen effect (exclusief Corona)

Hoe kan het dat iedereen er beter van wordt ?

Hoeveel geld moet je nu hebben om over 20 jaar een pensioen uit te kunnen keren ?

Hoeveel aardappels moet je nu hebben om 10 jaar 100 Kg uit te delen ?

Volgens de Nederlandse Bank

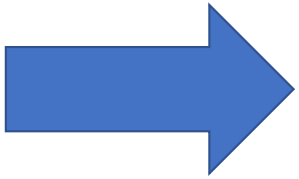

2020
100 Kg in de kluis

Hoeveel aardappels moet je nu hebben om 10 jaar 100 Kg uit te delen ?

Volgens de Nederlandse Bank

2020
100 Kg in de kluis

2030
100 Kg uit de kluis

Hoeveel aardappels moet je nu hebben om over 10 jaar 100 Kg uit te delen ?

Volgens een tuinder

2020
1 aardappel

2021
3 aardappels

2022
9 aardappels

2023
27 aardappels

Hoeveel aardappels moet je nu hebben om over 10 jaar 100 Kg uit te delen ?

Volgens een tuinder

2020
1 aardappel

2021
3 aardappels

2022
9 aardappels

2023
27 aardappels

2030
69.000 aardappels

Hoeveel geld moet je hebben om over 20 jaar 1000 euro uit te keren ?

- Volgens DNB bij 0.5% rente : 905 euro

DNB toezichthouder pensioen Joanna Kellerman in 2008:
" Pensioen fondsen hadden nooit in aandelen moeten beleggen maar alleen in risicovrije staatsleningen of gewoon een spaarrekening"

- Volgens pensioen fonds bij 3% rendement 543 euro

- Bij historisch rendement 6% 290 euro
  (beleggen in 50% obligaties 50% aandelen

Hoe kan het dat iedereen er beter van wordt ?

Door een ander pensioenstelsel :

- Wordt er niet meer premie betaald
- Worden de rendementen niet beter
- Worden de kosten niet lager
- Leven we niet korter

Er is dus niets extra te verdelen, er wordt alleen beter rekening gehouden met het toekomstig beleggings rendement.

Daardoor hogere dekkingsgraad

Als er in het nieuwe stelsel meer geïndexeerd kan worden, had dat in het oude systeem ook gekund.

3 Hoe wordt het afschaffen van de doorsnee premie betaald ?

Hoe werkt de doorsnee premie & opbouw ?

Doorsnee premie nu:

Bij pensioenfondsen:

- Jong en oud betaalt zelfde % premie
- Jong en oud krijgt zelfde opbouw % pensioen

Bij verzekeraars

- Ouderen betalen meer premie dan jongeren bij gelijke opbouw

Premie van jongeren wordt langer belegd en zou dus meer op moeten brengen

Nieuw systeem:

Iedereen betaalt zelfde premie maar oudere actieven krijgen daarvoor minder pensioenopbouw

Hoe werkt de doorsnee premie & opbouw ?

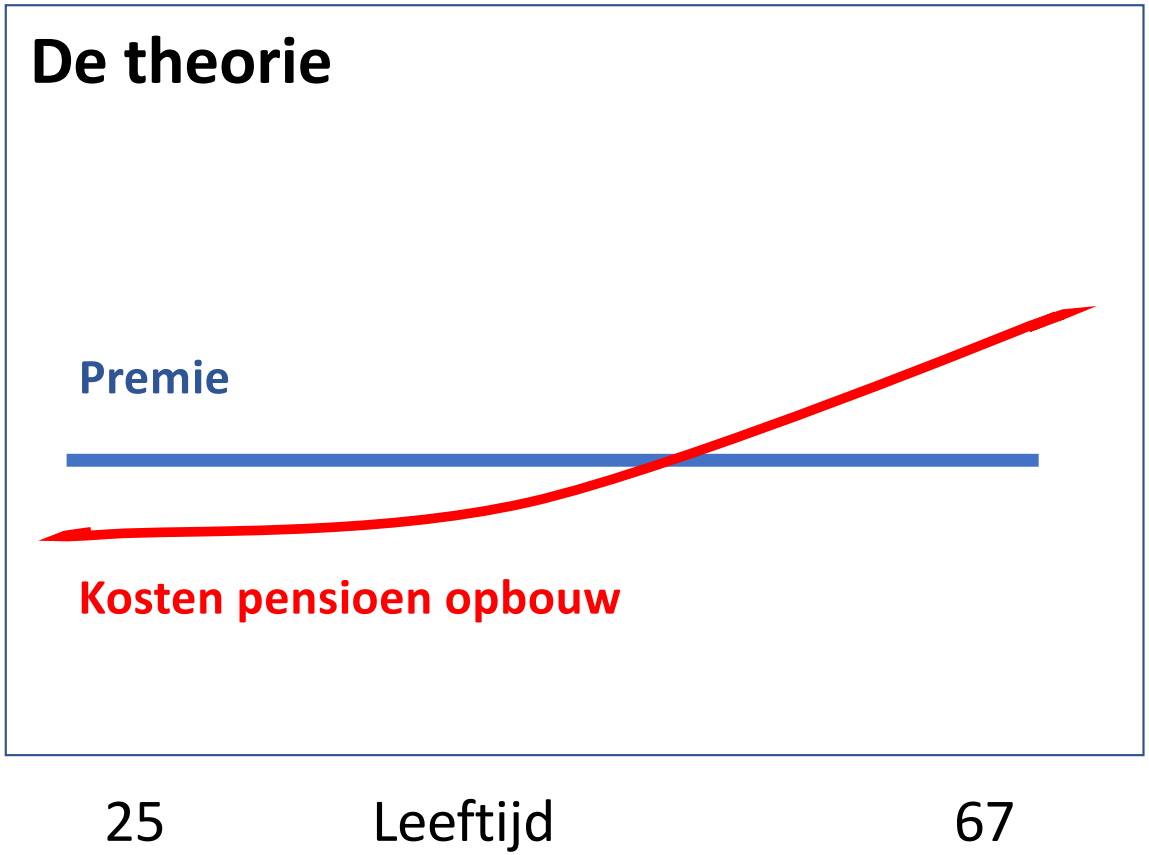

Doorsnee premie:

- Jongeren (45 -) betalen meer premie dan ze aan pensioenrecht opbouwen
- Ouderen (45+) betalen minder dan de kosten van hun pensioenopbouw
- Voor gepensioneerden middelt alles netjes uit

Hoe werkt de doorsnee premie & opbouw ?

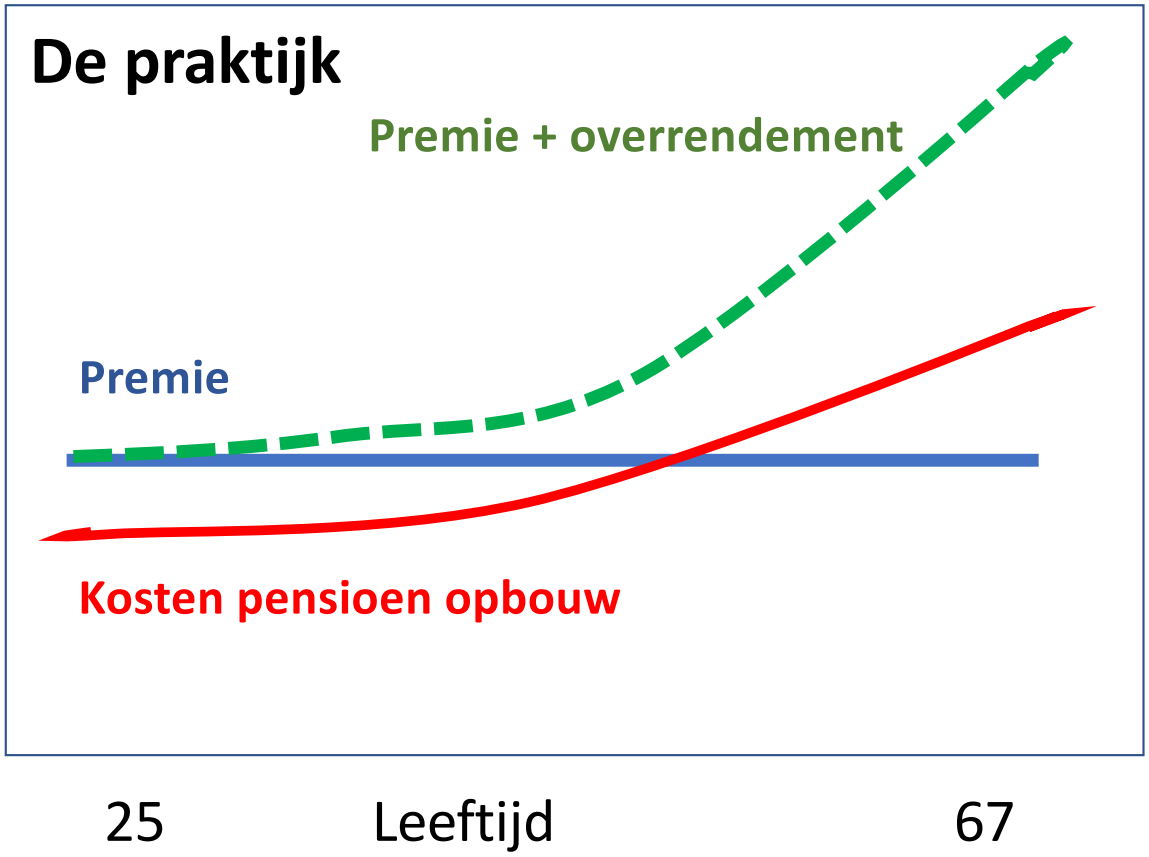

Rendement pensioenfonds is veel hoger dan de rekenrente.

Dit over-rendement is een extra bijdrage van 45+ generatie aan pensioenfonds.

Hierdoor kon vermogen pensioenfondsen in 10 jaar verdubbelen

Hoe werkt de doorsnee premie & opbouw ?

Betalen jongeren nu voor oudere actieven met de doorsnee premie ?

- Voor pensioenpremie: rekenrente = 3.0 %
- Voor de dekkingsgraad rekenrente = 0.5 %

- ❑ Premie jongeren is veel te laag bij rekenrente 0.5%
  Tekort is aangevuld uit rendement op pensioenkapitaal ouderen
- ❑ Gepensioneerden hebben geen voor/nadeel van
  doorsnee premie gehad.

Hoe werkt de doorsnee premie & opbouw ?

Betalen jongeren nu voor oudere actieven met de doorsnee premie ?

- Voor pensioenpremie: rekenrente = 3.0 %
- Voor de dekkingsgraad rekenrente = 0.5 %

- ❑ Premie jongeren is veel te laag bij rekenrente 0.5%
  Tekort is aangevuld uit rendement op pensioenkapitaal ouderen
- ❑ Gepensioneerden hebben geen voor/nadeel van
  doorsnee premie gehad.
- ❑ Werkelijk rendement afgelopen 25 jaar > 7%
  verdubbeling pensioenvermogen in 10 jaar

Hoe werkt de doorsnee premie & opbouw ?

- Actieven 35 tot 60 jaar krijgt fors minder pensioen opbouw
- Wie gaat compensatie betalen ?
  (50 tot 100 Miljard, 3% tot 6% van de pensioenreserve)

- Werkgevers en actieven: extra pensioenpremie werkenden
- Overheid : weinig kans
- Pensioenfondsen : niet of minder indexeren, pensioen verlagen

De grootse rekening komt bij diegene die het minste oplet.

Hoe werkt de doorsnee premie & opbouw ?

Projectie rendement en Dekkingsgraad

- Hogere dekkingsgraad door Projectie rendement i.p.v. risico vrije rente
- 1% hogere rekenrente = 15% hogere dekkingsgraad
  225 miljard euro

Evenwichtige belangenafweging (pensioenwet):

- ook geld voor (inhaal) indexatie en compensatie kortingen

4 Waarom is indexatie zo belangrijk ? Vooral voor jongeren

Geld bederft ook : Inflatie

Pensioen volgens de DNB

Geld bederft ook : Inflatie

Pensioen volgens de DNB

Jongere
25 jaar

Geld bederft ook : Inflatie

Pensioen volgens de DNB

Jongere
25 jaar

Pensioenpremie

Geld bederft ook : Inflatie

Pensioen volgens de DNB

Jongere
25 jaar

Pensioenpremie

Pensioenpot
0.5% rendement
Inflatie 2%

Geld bederft ook : Inflatie

Pensioen volgens de DNB

Jongere
25 jaar

Pensioenpremie

Pensioenpot
0.5% rendement
Inflatie 2%

Nominaalpensioen

Geld bederft ook : Inflatie

Pensioen volgens de DNB

Jongere
25 jaar

Pensioenpremie

Pensioenpot
0.5% rendement
Inflatie 2%

Nominaalpensioen

Geld bederft ook : Inflatie

Pensioen volgens de DNB

Jongere
25 jaar

Pensioenpremie

Pensioenpot
0.5% rendement
Inflatie 2%

Nominaalpensioen

Koopkracht pensioen

Gepensioneerd
67 jaar

Geld bederft ook : Inflatie

Pensioen volgens de DNB

Jongere
25 jaar

Pensioenpremie

Pensioenpot
0.5% rendement
Inflatie 2%

Nominaalpensioen

Koopkracht pensioen

Gepensioneerd
67 jaar

12 jaar indexatie achterstand 15% tot 20%

DNB toezichthouder pensioen Bert Boertje in 2016 :

“ De pensioenkorting van 5% was een schandaal maar de indexatie achterstand van 13% is geen probleem want indexatie hoeft niet ”

5 Wat zijn de gevolgen voor onze leden, de huidige gepensioneerden ?

Gevolgen voor gepensioneerden

Voorlopig niets

- Planning Koolmees
  - 1 jan 2022 — Wetgeving klaar
  - 1 jan 2024 — Per fonds transitie plan naar DNB
  - 1 jan 2026 — overgang naar nieuw stelsel

- In de tussentijd
  Koolmees : geen kortingen en geen indexatie tot 2026
  Vakbonden : indexatie op basis van projectie rendement

Gevolgen voor gepensioneerden

Werkenden

Premie

Rendement

Pensioenpot

Solidariteitsreserve

Gevolgen voor gepensioneerden

Gepensioneerden

Rendement

Pensioenpot

Solidariteitsreserve

Pensioenuitkering

Projectie rendement
Levensduur
Life cycle beleggingsbeleid
Risico houding fonds
Verdeel regels solidariteits reserve

Gevolgen voor gepensioneerden

Projectie rendement:

Bij te laag projectie rendement blijft dekkingsgraad laag

=> kortingen op pensioenen

=> te lage startwaarde pensioen

Gevolgen voor gepensioneerden

Projectie rendement:

Bij te laag projectie rendement blijft dekkingsgraad laag

=> kortingen op pensioenen

=> te lage startwaarde pensioen

Invaren : individualiseren pensioenkapitaal

Hoe wordt het bestaande pensioenpot verdeeld tussen actieven en gepensioneerden

Projectie rendement of risico vrije rente ?

Verplicht of vrijwillig ?

Pensioenpot is nodig om afschaffing doorsneepremie te betalen

Gevolgen voor gepensioneerden

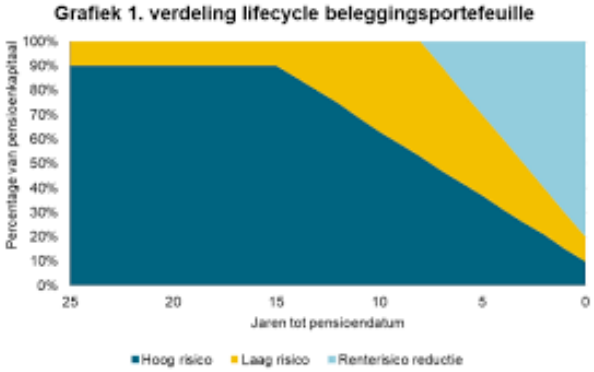

Life cycle beleggen:

- Kapitaal actieven belegd in aandelen gemiddeld rendement 6%
- Kapitaal van gepensioneerden belegd in risicoloze = renteloze staatsleningen

=> Nooit meer indexatie voor lopende pensioenen

6 invoering in 2027
waarom duurt het zo lang ?

Waarom duurt invoering tot 2026-2027

- Akkoord slecht uitgewerkt, veel losse eindjes
- Ingewikkelde regeling van individuele pensioenvermogens en collectieve solidariteitsbuffer
  Is moeilijk uit te leggen
- Geen simulaties op basis van verleden hoe dit gewerkt zou hebben.
- Juridische risico's bij verplicht invaren van bestaand pensioenvermogen
- Pensioenfondsen moeten hun administratie aanpassen

7 Wat zou de VVSPTN nu moeten doen ?

Wat te doen

- FNV ledenparlement beslist op 4 juli 2020

- Toezien op eerlijke vaststelling projectie rendement en verdeling vermogen zodat er ook voor de huidige gepensioneerden geindexeerd kan worden. Indexatie op basis van reëel projectierendement

- Blokkeren life cycle beleggen, eerlijke toedeling van beleggingsrendement

- Samen met ouderen organisaties juridisch blokkeren van invaren als het niet eerlijk gaat.

- **Volgens pensioenwet hebben gepensioneerden inspraak in vaststellen risicohouding pensioenfonds**

Vragen van deelnemers

Feiten en cijfers Nederlandse pensioenen

- Na Denemarken grootste pensioenreserves van hele wereld
  1.8 maal het nationaal inkomen
- 1500 Miljard => 90.000 euro per inwoner
- Aandeel gepensioneerden :
  500 Miljard => 140.000 euro per pensionado
- Pensioen uitkeringen: 30 Miljard per jaar
- Rendement op beleggingen > 6% per jaar over afgelopen 25 jaar

rendement op kapitaal gepensioneerden is voldoende voor de uitkeringen

Wat is nu het probleem ?

Wantrouwen in pensioensysteem

- Kortingen in 2013 van 3 tot 7 %
- 12 jaar indexatie achterstand 15% tot 20%

  DNB toezichthouder pensioen Bert Boertje in 2016

  " De pensioenkorting van 5% was een schandaal maar de indexatie achterstand van 13% is geen probleem want indexatie hoeft niet "
- Dekkingsgraad te laag
- Nederland in Europa:
  - Hoogste uitkeringen nu
  - Laagste verwachtingen over toekomstig pensioen

Feiten en Cijfers

Pensioenkapitaal NL
1500 Miljard

Aandeel
gepensioneerden
500 Miljard

Jaarlijkse
pensioenuitkering
30 Miljard

Jaarlijkse
rendement op 500 miljard
30 Miljard

Pensioenen kunnen betaald worden uit rendement op kapitaal van gepensioneerden
Vermogen van gepensioneerden blijft over